

Osobní kód:

Body:

Kontrola:

PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY DO 1. ROČNÍKU GJK – HUMANITNÍ ČÁST - 1. KOLO 22.4.2015

Úkoly 1. – 9. vycházejí z první i druhé ukázky přiloženého textu (UKÁZKA č.1, UKÁZKA č.2). Přečtěte je pečlivě a úkoly řešte přímo do zadání zakroužkováním písmene u správné odpovědi, případně ANO/NE. Správná je vždy pouze jedna odpověď. U otázky č. 9 se řiďte pokyny.

1. Které z následujících stylistických a jazykových jevů se objevují v prvním textu?

0 / 1 bod

- A) výklad, citace, archaismy, autorský plurál, odborná terminologie
- B) vyprávění, plurál majestaticus, básnické metafory, řečnické otázky
- C) úvaha, zdůrazňování subjektivity autora, ironie, dialog se čtenářem
- D) popis, absence autorské subjektivity, odlišování názorů a faktů, popularizace

2. Kterému funkčnímu stylu text (UKÁZKA Č. 1) na základě jeho stylistických a jazykových projevů nejvíce odpovídá?

0 / 1 bod

- A) uměleckému
- B) odbornému
- C) publicistickému
- D) populárně naučnému

3. Jaké vlastnosti mythu vyčteme z textu? Zaškrtněte, zda následující tvrzení platí, nebo neplatí.

0 / 0,5 / 1 / 1,5 / 2 / 3 body

A) Mythos zakládá dějinnou paměť.	ANO	NE
B) Mythický výklad světa je na rozdíl od vědeckého nedůvěryhodný.	ANO	NE
C) Smysl mythu spočívá v idealizaci světa.	ANO	NE
D) Mythos sloužil k tomu, aby si lidé vysvětlili zákonitosti přírodních jevů.	ANO	NE
E) Mythos nenabízí řešení, ale porozumění.	ANO	NE
F) Jádrem mythu není vysvětlování, ale vyprávění.	ANO	NE

4. Která z následujících charakteristik nejlépe odpovídá mythickému pojetí autorství? Označte tvrzení, které vyplývá z textu.

0 / 1 bod

- A) Autor je básníkem, který vkládá do textu vlastní prožitek a invenci.
- B) Autor coby kronikář vybírá z různých verzí příběhu ty, které stojí za zapamatování.
- C) Autor je hudebním skladatelem, jenž komponuje harmonickou skladbu s důrazem na nálady, dojmy, pocity.
- D) Autor je posluchačem a zpěvákem hudby, kterou složily Músy.

5. Jaký je podle autora textu vztah mythu, paměti a současnosti? Označte tvrzení, které vyplývá z textu.

0 / 1 bod

- A) Mythos nám vypráví o dávných událostech, které se odehrály za onoho času, abychom na ně nezapomněli.
- B) Mythem začíná každé historické vyprávění, které se může rozvíjet až do našich dnů.
- C) Mythické vyprávění připomíná ty rysy skutečnosti, díky kterým můžeme porozumět současnosti.
- D) Mythos nemá s pamětí nic společného, protože se odehrává ve vlastním čase a patří k tomu, co je „od nepaměti“.

6. Autor UKÁZKY č.1 důsledně odlišuje „mythus“ a „mýtus“. Která z následujících charakteristik by nejlépe odpovídala významu pojmu „mýtus“ tak, jak je použitý v pasáži na ř. 26-36.

0 / 1 / bod

- A) Falešná, nepravdivá, iluzorní představa.
- B) Vymyšlené, fantastické vyprávění.
- C) Dobově podmíněné vyprávění.
- D) Vědecky podložená hypotéza.

7. Jakými českými synonymy lze nahradit cizí slova použitá v UKÁZCE č. 1: *narativní* (ř. 36), *hypotéza* (ř. 37), *substrát* (ř. 38) tak, aby zůstal zachován původní kontext? Označte řádek, který obsahuje pouze správné výrazy.

0 / 1 bod

- A) vyprávěcí, předpoklad, základ
- B) rytmickou, domněnka, povaha
- C) fantastickou, úvaha, podklad
- D) básnickou, otázka, náhražka

8. V UKÁZCE č. 2 si můžete přečíst začátek jednoho z nejznámějších hrdinských eposů. Které z následujících charakteristik mythu, jež jste si přečetli v první ukázce, vyplývají i z Homérova básnického textu?

0 / 0,5 / 1 / 1,5 / 2 / 2,5 bodu

A) <i>Teprve později se slova mythos začalo užívat i v užším významu příběhu o počátcích, bozích a heroích.</i> (ř. 11-12)	ANO	NE
B) <i>Staré mythy měly skutečně povahu epických zpěvů.</i> (ř. 20-21)	ANO	NE
C) <i>Byli to básníci – „poiétai“, a to doslova znamená „tvůrci“. Ne proto, že by byli autory epických zpěvů; ty jim byly vnukány Músami.</i> (ř. 21-22)	ANO	NE
D) <i>Mythický člověk si prý vše vysvětloval pomocí smyšlených vyprávění a spokojil se s fantastickými a neověřitelnými představami.</i> (ř. 32-34)	ANO	NE
E) <i>V mythických vyprávěních se zračí nezabydlitelnost světa a lidská existence je prožívána jako tragické drama.</i> (ř. 46-47)	ANO	NE

9. Pokuste se následující pasáž převést do současné češtiny. Hodnotit budeme stylistiku, originalitu i věrnost překladu a pravopis.

0 / 1 / 2 / 3 / 4 / 5 / 6 bodů

O muži zchytralém, Múso, mi vypravuj, ...
který se mnoho, mnoho byl nabloudil světem, ...
když posvátnou vyvrátil Tróju, ...
mnohá uviděl města a smýšlení národů poznal, ...
množství vytrpěl béd též na moři, trudě se v duši .....
zápasem o svůj život a návrat milených druhů. ....
A však přece ni tak jich nespasil, jakkoli toužil, ...
poněvadž vlastní pých byl všechněm příčinou zkažky. ....
Bláboví! Jedliť skot, jenž náležel Hyperionu .....
Slunci, a za to ten bůh den návratu domů jim odňal. ....

Úkoly 10. – 13. vycházejí z následující ukázky. Jedná se o začátek románu *Děti půlnoci* (1981) Salmana Rushdieho. Pozorně si ji přečtěte.

10. V textu je několik pravopisných chyb, které se týkají pouze interpunkce. Najděte je a opravte či vyznačte v textu.

0 / 0,5 / 1 / 1,5 / 2 / 2,5 / 3 / 3,5 / 4 / 4,5 / 5 / 5,5 / 6 bodů

Narodil jsem se v Bombaji ... za onoho času. Ne, to nepůjde, tomu datu se nemohu vyhnout: narodil jsem se 15. srpna 1947 na soukromé porodnické klinice doktora Narlíkara. Ráno, nebo večer? Doba je také důležitá. Tak tedy: v noci. Ne, musím být mnohem ... Ve skutečnosti s úderem půlnoci. Ručičky hodin mě při mém příchodu na svět utivě pozdravily sepnutými dlaněmi. Ale no tak, prosím tě, ven s tím, jen to vyklop: přesně v okamžiku kdy Indie získala nezávislost vyhrnul jsem se já na svět.

Hlasité lapání po dechu. A za oknem ohňostroj a jásající davy. Pár vteřin nato si můj otec urazil palec; ale jeho úraz byl pouhou hloupostí ve srovnání s tím co v tom okamžiku obklopeném tmou postihlo mě, neboť vinou magického tyranie oněch způsobně salutujících ručiček jsem byl záhadným způsobem připoután k historii, mé osudy byly navěky přikovány k osudům mé země. Po následující tři desetiletí pro mě nebylo před nimi úniku. Jasnovidci věštili můj příchod, noviny ho velebily, politikové potvrzovali moji autentičnost. Ale co tomu říkám já se mě nikdo nikdy nezeptal. Já, Salím Sinái, jemuž později říkali rozličnými jmény - Utrinos, Strakoš, Pětichlup, Čumák, Buddha a dokonce Měsíček jsem pevně uvízl v předivu Osudu což pro mě i v těch nejlepších dobách znamenalo značné nebezpečí. A to jsem si tenkrát neuměl ani utřít vlastní nos. Nyní se nicméně čas jelikož mi přestal být k užítku nachyluje. Zanedlouho mi bude jednatřicet. Snad. Pokud mi to dovolí mé rozpadávající se, vyplundrované tělo. Nemám však naději že si zachráním život nemohu dokonce ani počítat s tisícem a jednou nocí. Musím pracovat rychle, rychleji než Šeherezáda má-li můj život nakonec mít nějaký smysl - ano, smysl. Příznávám: více než čehokoli jiného se bojím absurdity. A přitom je tolik příběhů, přehršle příběhů které vám musím vypravovat tak nesmírná je směsice vzájemně propletených životů událostí zázraků míst a zvěstí tak nekonečné je prolínání nepravděpodobného a přízemního! Jsem polykačem životů a abyste mě poznali abyste poznali byť jen jedině mé já budete muset všechna ostatní spolknout jakbysmet.

11. Jakým větným členem je výraz *onoho* v první větě souvětí?

0 / 1 bod

- A) příslovečné určení času
- B) přívlastek shodný
- C) přívlastek neshodný
- D) neurčitý větný člen

12. Poslední souvětí „*Jsem polykačem.....jakbysmet.*“ obsahuje:

0 / 1 bod

- A) 1 větu hlavní, 3 věty vedlejší
- B) 2 věty hlavní, 2 věty vedlejší
- C) 2 věty hlavní, 1 větu vedlejší
- D) 1 větu hlavní, 2 věty vedlejší

13. Přestože Rushdieho román byl napsán na konci 20. století, můžeme zde nalézt řadu rysů, které odpovídají charakteristice mythického vyprávění z UKÁZKY č. 1. Které z uvedených charakteristik platí?

0 / 0,5 / 1 / 1,5 / 2 / 2,5 bodu

- A) *Mythy v užším slova smyslu mají svůj vlastní čas. Odehrály se „za onoho času“ (in illo tempore; patří k tomu, co je „od nepaměti“.* (ř. 14-15) ANO NE
- B) *Jejich děje se tváří, že kdyby se rozvíjely dál a dál, dostaly by se nakonec do naší současnosti, my sami jsme součástí jejich příběhů.* (ř. 16-17) ANO NE
- C) *Staré mythy měly skutečně povahu epických zpěvů.* (ř. 20-21) ANO NE
- D) *Byli to básníci – „poiétai“, a to doslova znamená „tvůrci“. Ne proto, že by byli autory epických zpěvů; ty jim byly vnukány Músami.* (ř. 21-22) ANO NE
- E) *Vpravdě tvůrčím však bylo jejich poslání [autorů mythů]: epickým básněním se přímo podíleli na udržování a vytváření smysluplného světa.* (ř. 24-25) ANO NE

14. Na vyznačené řádky u jednotlivých mytologií napište 3 čísla, která označují hrdiny, události, předměty či místa, jež s těmito mytologiemi souvisejí.

0 / 0,5 / 1 / 1,5 / 2 body

- A) keltská mytologie .....
- B) severská mytologie .....
- C) řecká mytologie .....
- E) hebrejská mytologie .....

1. Thór   2. Sinaj   3. Kamelot   4. Sirény   5. Jeruzalémský chrám   6. Grál

7. Soumrak bohů   8. Orfeus   9. Šalamoun   10. Artuš   11. Valhala   12. Léthé